



# Systematisk og tværsektoriel rygestopindsats

foreløbige erfaringer

**Lene Stokholm Jensen**

projektleder - "Forstærket indsats overfor storrygere i Vestklyngen"

Mobil 40 87 91 17 / mail lsj@struer.dk



# Projekt 'Forstærket indsats overfor storrygere i Vestklyngen'

## **Kommuner**

Herning Kommune  
Holstebro Kommune  
Ikast-Brande Kommune  
Lemvig Kommune  
Ringkøbing-Skjern Kommune  
Struer Kommune

## **Hospitaler**

Hospitalsenheden Vest  
Regionspsykiatrien Vest

## **Apoteker**

Apoteker i Vestklynge-området

## **Almen praksis**

Ca. 180 praktiserende læger

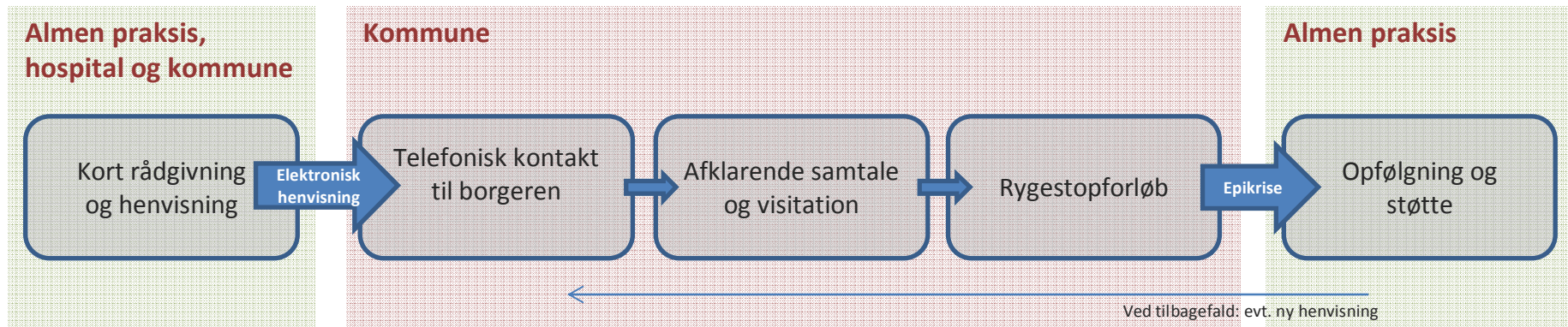
3 år (2015 – 2017)

Støttet med 6 mio kr. fra Ministeriet for Sundhed og Forebyggelses satspulje "Forstærket indsats overfor storrygere".

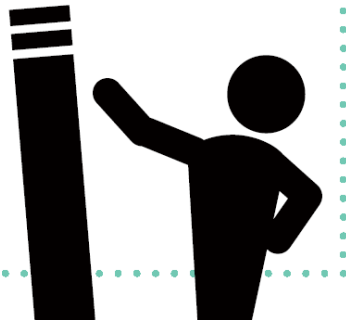
Evaluering ved Oxford Research og effektmåling via den nationale kvalitetsdatabase Rygestopbasen.



## Systematik og sammenhæng i rygestopindsatsen



- i drift ved projektets afslutning



# Bidraget til implementering i Vestklyngen af Sundhedsaftalen

## Rygning – Systematisk indsats for at mindske tobaksforbruget

### Hvorfor?

- Rygning er en af de væsentligste forebyggelige enkelt-risikofaktorer i relation til en lang række sygdomme, f.eks. hjerte-karsygdomme, forskellige kræftformer og KOL.
- Rygning giver øget risiko for komplikationer, forværret sygdomsforløb, dårligere heling efter operation og øget risiko for multisygdom.
- Der er en stor social ulighed i sundhed forbundet med rygning.
- Selv om andelen af rygere er faldet signifikant fra 2006-2013, er der stadig 18 % i Region Midtjylland, som ryger dagligt. 70 % af rygerne har et ønske om at stoppe med at ryge.

### Hvordan?

- Praktiserende læger og hospital henviser borgere til kommunale rygestoptilbud (såfremt der ikke i eget regi er et relevant rygestoptilbud).
- Henvisning gælder for borgere generelt og i særdeleshed for storrygere, borgere med nyopdaget kronisk sygdom, KOL-patienter, gravide eller borgere, som skal opereres
- Styrke frontpersonalet i at have opmærksomhed på rygevaner.

### Hvem, hvad og hvornår?

- Praktiserende læger og hospitaler henviser til kommunale forebyggelsestilbud.
- Kommuner, almen praksis og hospital – herunder jordemødre – udvikler i aftaleperioden en systematisk indsats, der øger rekruttering af rygere til rygestopindsatserne, og sikrer alle rygere får rådgivning om rygestop og relevant henvisning til (målrettede) rygestoptilbud

*Sundhedsaftalen 2015 – 2018, Region Midtjylland og de 19 midtjyske kommuner*



# Rådgiv om rygestop på 30 sekunder

## - med VBA (Very Brief Advice)

### 1. Afklar rygestatus

Fx "Lad mig lige høre, ryger du?", "Hvordan er det nu, ryger du stadig?"

### 2. Rådgiv om rygestopmetode

Fx "Er du klar over at den bedste måde at stoppe med at ryge på er med rådgivning OG med rygestopmedicin? På den måde har du meget større mulighed for at blive røgfri, og vedblive med at være det."

### 3. Henvis

Fx "Kommunen kan tilbyde gratis rygestoprådgivning, og lige nu har de også et tilbud om gratis rygestopmedicin, hvis man ryger over 15 cigaretter om dagen. Er du interesseret i at jeg henviser dig til din kommune, så du kan høre mere om det? OK, du vil blive kontaktet af en rygestoprådgiver indenfor 1 – 2 uger"

"Fint nok, men her er lidt information. Du er altid velkommen til at henvende dig til din kommune, når du er klar til det"



# Hvad sker der så i kommunen?

Rygestoprådgiver  
kontakter borgeren



Afklarende samtale  
og visitation

Rygevaner, motivation og ambivalens, afhængighed, præferencer og behov ift. rygestopforløbet, forberedelse

Rygestopforløb  
(‘holder fast’)

## GRUPPEFORLØB

I et gruppeforløb får du værktøjer til at komme lettere igennem dit rygestop, og du og gruppen arbejder sammen om at holde fast i beslutningen om at være røgfri. I gruppen vil der deltage 4 - 15 personer sammen med en uddannet rygestoprådgiver. Et gruppeforløb består typisk af fem til otte møder á en til to timer.

## INDIVIDUEL RÅDGIVNING

Med den individuelle rygestoprådgivning finder du sammen med din rådgiver frem til, hvad der skal til for, at du kan blive røgfri. Et individuelt forløb er fleksibelt og består typisk af fem møder, hvor det første møde varer knap en time og de næste en halv time.

## GRATIS RYGESTOPMEDICIN

Som en ekstra mulighed kan du få gratis rygestopmedicin i op til otte uger, når du deltager i et af de to rygestoptilbud. Det gælder for dig, der ryger mere end 15 cigaretter dagligt. Chancen for at blive røgfri er op til ti gange større, hvis du både får rådgivning og rygestopmedicin.

8 uger - selv betale de sidste 4 uger  
Værdikupon til 2 uger ad gangen  
(receptpligtig til 4 uger) -  
*fastholdelse i forløb*

Håndholdt og særlig støtte



## Efter rygestopforløbet sender kommunen en epikrise til egen læge

Opfølgning og støtte





# Hospitalsenheden Vest og Regionspsykiatrien Vest - pilotprojekt

## Lungemedicinsk Afsnit og Ortopædkirurgisk Ambulatorium

### 1. Aftale

Indhold i henvisningen (need-to-know)  
... overhalet af regional aftale om indhold i henvisning

### 2. Teknik

Beslutte hvordan indsatsen skal dokumenteres  
Etablering af standardplan i Midt-EPJ - overførsel af registreringer herfra til korrespondancemeddelelse (nu henvisning)

### 3. Tilrettelægge arbejdsgange

I hvilken sammenhæng, hvem, hvornår i forløbet, Midt-EPJ understøtte (lokal opsætning)

### 4. Personalet acceptere indsatsen og lære rådgivningsmetode

Udvikling af e-læringsprogram: VBA (Center for e-læring i Region Midtjylland i samarbejde med ekspertgruppe)

### 5. Opfølgning på implementering

Data kvartalsvist (antal henvisninger, deltagere i forløb, røgfri) - 'Jeres indsats virker'  
Drøfte fremdrift på personalemøder o.l.





## Teknik (Midt-EPJ) så enkelt som muligt

**Rådgivning vedrørende rygestop - BVDT1**

200249-ORT1 Rygestop Test

Ingen aktuelle overvejelser om rygestop  Overvejer at holde op med at ryge  Vil gerne holde op med at ryge

Oplyst om risici/fordele  
 Rådgivning om ophør inkl. abstinenser og nikotinerstatning  
 Henvist til rygestop i kommunen  
 Ønsker ikke rygestopkursus

Andet: \_\_\_\_\_

**Samtykke til videregivelse af oplysninger** ...

Udført: 09.03.2015 10.39 af Sygeplejerske Tina Hareskov Thomsen, Ortopædkirurgisk sengeafsnit Holstebro - HEV  
Speciale(r):\* HEV - Ortopædisk kirurgi Indtast/Vælg speciale

Tilføj aktivitet...  Kladde OK Agnuller

Hvis patienten ønsker at blive henvist til rygestop i kommunen, oprettes en elektronisk henvisning. Højreklik i resultatet fra standardplanen -> klik på henvisning -> påfør patientens kommune -> udfyld henvisningen -> Send

**Opret/send henvisning**

Henvisningsoplysninger  
Modtager:\* Herning - Herning 657  
Indkaldt til: \_\_\_\_\_ Indkaldelsesprioritet: \_\_\_\_\_  
Befordring: \_\_\_\_\_  
Andre særlige forhold: \_\_\_\_\_  
Ønsket undersøgelse:\*  
Rygestop

Søg og tilføj:  
Indtast og vælg  
Diagnoser:\*  
kode tekst H B  
I04 kronisk obstruktiv lungesygdom

Yderligere patientoplysninger  
Rediger... Mobil: 01010101

Kliniske oplysninger  
Anamnese:\*  
Rådgivning vedrørende rygestop BVDT1  
Henvist til rygestop i kommunen  
Samtykke til videregivelse af oplysninger

CAVE: Hent CAVE  
Medicin: Hent medicin  
Undersøgelsesresultater: \_\_\_\_\_

Afsender\*  
Henvist dato: 12.11.2015 10.59  
Besluttet d.: 12.11.2015 10.57  
Ansvarlig: Tina Hareskov Thomsen  
Adm. enhed: Medicinsk Senge Holstebro - HEV  
Brugerrolle: Sygeplejerske

Yderligere epikrisemodtager  
 Sygehus/afd.  Prakt./spc.læge  
Sygehusafdeling: Indtast og vælg

Gem som kladder Send Agnuller



## Virker det? Erfaringer i de to pilotafsnit

### **Tal (juni – september 2015)**

63 henviste – heraf startede 56 i forløb

*Første (spinkle) data fra Rygestopbasen – afsluttede forløb ved udgangen af 3. kvartal*

- 72 % gennemfører forløbet (174 af 243)
- 72 % røgfri efter forløbets afslutning (126 af 174)
- 57 % af deltagerne, der har gennemført forløbet, er røgfri ½ år efter rygestoppet (24 af 42)

### **Hvad siger klinikerne?**

- Fint at vi ikke skal tage os af rygning, men bare kan henvise til professionel hjælp i kommunen
- Nemt og hurtigt at henvise (korrespondancemeddelelse) – rart at vi ikke skal stå og ringe

### **Hvad siger rygestoprådgiverne i kommunerne?**

- Helt enkelt – vi får de oplysninger vi har brug for
- Vi oplever, at en del henviste ikke er ligeså motiverede som dem der selv henvender sig – men alligevel viser data, at ca. 90 % vælger at tage imod tilbuddet efter den afklarende samtale



# Spredning til Hospitalsenheden Vest og Regionspsykiatrien Vest

## *Foreløbige planer og tanker...*

April 2016

**e-læringsprogram** i Plan2Learn

Kortfattet **implementeringsguide** målrettet afdelings- og afsnitsledelsen

Maj – juni 2016

**Ledelsesbeslutning** om e-læringsprogrammets status

**Implementeringsplan** godkendes af HEV hospitalsledelsen og RV afdelingsledelsen

Juni 2016 – dec 2017

Præsentation af indsats på relevante **ledelses- og nøglepersonmøder** (fx kvalitetskoordinatorer)

**Implementeringsstøtte** til afdelinger og afsnit



## Forventede udfordringer

**Ledelsesopbakning** er afgørende – på alle niveauer

-vil koncernledelsen, hospitalsledelser, afdelings- og afsnitsledelser bakke op?

**Systematisk** indsats

-finder ledelser og klinikere det relevant at spørge alle patienter? Og ikke kun dem med rygerelaterede lidelser?

Nogle personaler/ledere vælger med baggrund i **(misforstået) hensyn** til patienten ikke at tilbyde hjælp til rygestop

-”rygning er deres mindste problem”

**Fastholde** indsatsen i en travl klinisk hverdag



## Almen praksis

PLO bakker ikke op om aftale om etablering af elektronisk henvisningsstruktur i regi af storrygerprojektet – ønsker at afvente national aftale

- PLO bakker op om, at de praktiserende læger informerer om kommunernes rygestoptilbud og de læger der ønsker det kan sende en kort henvisning ('rygestop', telefonnummer)



**Hvordan kan I understøtte  
implementeringen af henvisning til  
rygestop?**